

Sen. Muskie predlaga odsiranje davčnih "zavetij" za bogate

Vprašanje davčnih "lukenj" in "zavetij", o katerem je bilo toliko govora v času volitev, utegne le priti v razpravo v Kongresu.

WASHINGTON, D.C. — Sen. Edmund S. Muskie, demokrat iz države Maine, je včeraj predložil odstranitev raznih "zavetij" bogatinov pred davki. Ti si znajo pomagati za raznimi posebnimi določili v davčnem zakonu in se izmuzniti plačilu davkov, med tem ko uslužbenec takih možnosti nima.

Posebne davčne ugodnosti in luknje v davčnem zakonu so že dolgo trn v peti večine davkoplačevalcev, ki se jeze, da morajo sami plačevati vse mogoče davke točno in v polni meri, med tem ko si pomagajo bogatini na razne načine in se davkom izognejo, ko bi jih veliko lažje plačevali, kot kdorkoli drugi.

Sen. Muskie je dejal, da smo v naši deželi dosegli enakost na mnogo področjih življenja, toda na davčnem polju so razlike v zadnjih letih celo narastle. "Mi smo začeli pobirati davke po načelu neposredne sorazmernosti sposobnosti plačevanja. Od tega načela smo se nato odmaknili in čas je, da se k njemu vrnemo," je razlagal sen. Muskie.

Senatorjev predlog hoče odstraniti ugodnosti, ki izhajajo iz določila o pridobitvi kapitala, njegove neobdavčitve ob smrti, posebne ugodnosti za oljne družbe, pravila o odpisu; zunanji davčni kredit ter davčne popuste in odpise pri darilih in pri prenosu nepremičnin in drugega imetja na člane družine.

Če bodo njegovi predlogi odobreni in izvedeni, bodo povečali davčni dohodek v letu 1975 za okoli 18,6 milijonov dolarjev, je izjavil sen. Muskie.

Heath pride k Nixonu

LONDON, Vel. Brit. — Predsednik vlade Edward Heath in zunanji minister Douglas-Home bosta prišla 30. januarja na razgovore s predsednikom Nixonom in državnim tajnikom W. Rogersom. Razgovori bodo predvidoma trajali do 3. februarja.

Obiski britanskih državnih vodnikov v ZDA so bili v preteklosti pogosti, ker je med obema silama obstajalo neko posebno razmerje in sodelovanje. Z letošnjim letom je postala Velika Britanija članica Evropske gospodarske skupnosti, s čimer se je spremenil tudi odnos med Londonom in Washingtonom.

Prav o tem novem odnosu, pa tudi o odnosih ZDA do Evropske gospodarske skupnosti bodo verjetno tekom britanskega obiska v Washingtonu največ razpravljali. Seveda bodo na dnevnem redu tudi vsa vprašanja mednarodne politike, ki obe vodilni sili svobodnega sveta zanimajo.

Vremenski prerok

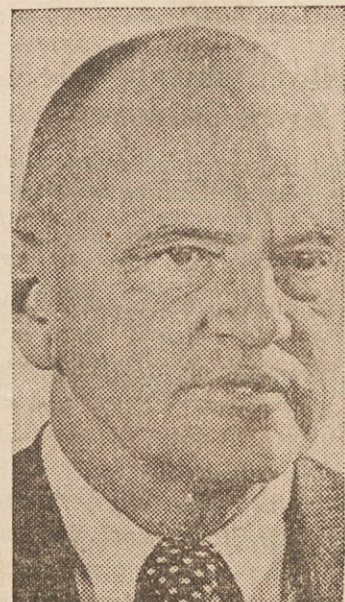
Večina sončno in milo. Najvišja temperatura okoli 45.

Novi grobovi

Anton Ošaben
V torek, 23. januarja je preminul v Barbertonu Anton Ošaben s 1065 North Court, star 78 let, rojen v Martinjaku pri Cerknici, ki je bolehal zadnjih 19 mesecev in bil zadnje tedne v bolnišnici. Zapustil je ženo Frances, roj. Hiti, sestre Frances Babich (Detroit, Mich.) in Jennie Tomšič (Eckart, Md.) ter brata Pavla v Sloveniji. Pokojnik je bil član Društva Majnik št. 20 ADZ in Društva sv. Martina št. 44 ABZ. Pogreb bo jutri, v petek, iz Hahn pogrebnega zavoda na E. 16 St. v slovensko cerkev Presv. Srca Jezusovega, nato pa na pokopališče Sv. Križa.

John A. Korencic
Umrli je 65 let stari John A. Korencic, rojen v Euclidu, živel na 21830 Tracy Avenue, mož Lucille preje Sustarsic, oče Mrs. Beverly Giles in pok. Sally Wertenberger, brat Josepha Korencic, Frances Kaltenbach, Ann LaVar, Mary Weber in Jane Gruendel. Pogreb bo v soboto dopoldne iz Brickmanovega pogrebnega zavoda na 21900 Euclid Avenue v cerkev sv. Kristine ob 9., nato na pokopališče Vernih duš.

Joseph W. Tivadar
Včeraj zjutraj je umrl na svojem domu na 18332 Marcella Rd. 74 let stari Joseph W. Tivadar, rojen v Veliki Polani pri Črensovcih v Sloveniji, od koder je prišel v ZDA l. 1912, mož Helen, roj. Petek, stric Gazel Madison. Pokojnik je bil do upokojitve zaposlen pri Federal Mogul Corporation in bil član Društva Blejsko jezero št. 27 ADZ. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. jutri, v petek, ob 8.45, v cerkev Marije Pomočnice na Neff Road ob 9.30, nato na Kalvarijo.

L. Patrick Gray III

DIREKTOR FBI — Po smrti E. Hooverja je predsednik Nixon imenoval na čelo FBI Patricka Gray-a začasno, sedaj pa je imenovanje spremenil v redno in za polno dobo.

Senat je dva Nixonova imenovanca potrdil

WASHINGTON, D.C. — Senat je potrdil imenovanje Williama P. Clementsa Jr. za obrambnega podtajnika, ko je pristal na prodajo delnic neke banke v Dallasu, Tex., ki je dala posojilo enemu izmed podjetij, ki delajo za obrambno tajništvo.

Prav tako je bil potrjen brez posebnih težav James S. Schlesinger za direktorja Osrednje obveščevalne službe — CIA, ki je nasledil R. Helmsa. Ta bo odšel kot poslanik ZDA v Iran.

Mleko in mlečni izdelki v Kanadi bodo dražji

HALIFAX, N. S. — Farnarji, ki se bavijo z rejo krav mlekaric, so prišli do zaključka, da je potrebno precejšnje povišanje cen mleka in mlečnih izdelkov, če naj ostanejo njihove farme in njihovo delo donosno.

KATOLIČANI SE BOJE KOMUNISTIČNE OBLASTI V JUŽNEM VIETNAMU

THE CATHOLIC REGISTER, ki izhaja v Torontu, je v svoji številki 13. jan. 1973 prinesel članka č.g. Patricka O'Connorja, S.S.C., ki je bil NC News poročevalec v Vietnamu v letih 1954-56 in 1962-68. To je zadostna doba, da lahko o vietnamskem sporu piše z avtoriteto.

Tisti, ki komunizem iz svojih lastnih izkušenj poznajo, ne bodo brali v teh člankih nič novega, vendar pa so po svoje zanimivi, ker silno redko kdo še vietnamski položaj trezno in pravično prikaže v plazovih splošne kritike in rdeče propagande. To me je napotilo, da sem članka prevedel.

Otmar Mauser

Katoličani v Južnem Vietnamu se predvsem bojijo premirja, ki bi privedlo rdeče na oblast. Veliko jih je imelo s komunističnimi oblastmi slabe izkušnje, drugi so bili o komunističnih nasiljih poučeni od sorodnikov in sosedov. Vietnam ima procentualno večje število katoličanov kot katere koli druga dežela na vzhodni azijski celini. Od 18 milijonov prebivalcev v Južnem Vietnamu jih je 2 milijona katoličani. V to število so vključeni tudi begunci s severa in njihovi otroci.

ZAPREKE — Čeravno so komunisti podpisali pogodbo leta 1954, v kateri je zagotovljeno, da bodo "dovolili in pomagali" tistim, ki bi radi zapustili Severni Vietnam, so

na vse načine skušali prepričati množični odhod ljudi na jug z raznimi administrativnimi ukrepi, gospodarskimi kaznimi in tudi s silo. Vedeli so, da jim ti begunci jemljejo ugled. Pozneje so prav ti begunci postali močan element v južnovietnamskem protikomunističnem odporu. Ti katoličani s severa se sedaj še posebeno zavedajo kaj jih čaka v slučaju, da komunisti prevzamejo oblast v Južnem Vietnamu.

Ko je pokojni Ho Chi Minh napolnil vakuum, ki ga je povzročila japonska predaja leta 1945, ga je veliko vietnamskih katoličanov podpiralo iz nacionalnih nagibov. Takrat je svoj komunizem držal pod pokrivalom. Mnogi mladi katoličani so tvorili bataljone, ki so obdržali njegov režim na oblasti.

V času enega leta so bili vsi ti nekomunistični nacionalisti do kraja razočarani. Neki duhovnik iz Severnega Vietnama — spominjajoč se tiste dobe — mi je v razgovoru dejal: "Imeli smo skupno fronto, sestavljeno od nacionalistov, komunistov, demokratov in drugih skupin. Sodelovali smo in naši mladi možje so zasedli vrsto okrajev, toda v kratki dobi so jih komunisti na tisoče zaprli."

SVOBODA — Premirje leta 1954 je prineslo komunistom popolno oblast v Severnem Vietnamu. Na dan po podpisu premirja je Viet Minh (komunistična) radio

LYNDON B. JOHNSON ZADNJIČ NA KAPITOLU ZA DANAŠNJI POGREB

Španski škofje za ločitev od države

Večina španskih katoliških škofov je za končanje povezave države in Cerkve, ki je tam stara že stoletja.

MADRID, Šp. — Katoliška cerkev je z državo v Španiji povezana še iz časov boja proti Mavrom. Islamski Mavri so namreč prešli Gibraltarsko ožino in si postopno osvojili večji del Pirenejskega polotoka. Krščanski prebivalci so se zatekli v severni gorati predel in se tam branili, dokler niso Mavri tako oslabili, da so jih začeli potiskati nazaj.

Mavri so izgubili končno svojo zadnjo postojanko Granado tik ob koncu srednjega veka. Po zmagi nad njimi je dobil Kristof Kolumb ladje, da je šel iskat Novi svet in s tem začel novo dobo v človeški zgodovini. Španija je ostala katoliška, njeni vladarji, zlasti Karel I. in Filip II., sta bila najtrdovratnejša branilca katolicizma pred protestanti. Seveda si je španska država pri tem pridobila vrsto pravic, ki Cerkvi škodijo.

Španski katoliški škofje so se sedaj z večino odločili za dopolnilo konkordata iz leta 1953, ki naj Cerkvi da polno svobodo, ukine vse državne pravice v njej, zlasti tudi pri imenovanju škofov. Cerkev pa naj vendar ohrani finančno podporo od države, ker ta se rabi "za službo Bogu in zveličanje ljudi".

Včeraj so slovesno pripeljali truplo pokojnega 36. predsednika ZDA Lyndona B. Johnsona na Kapitol, kjer leži v rotundi, kamor se prihajajo od njega posiljavati tisoči njegovih prijateljev in nekdanjih sodelavcev. Danes dopoldne bo slovesen pogreb, nato pa bo truplo ponešeno z letalom v njegov domači kraj in položeno tam k večnemu počitku.

WASHINGTON, D.C. — Včeraj dopoldne so truplo umrlega 36. predsednika Lyndona B. Johnsona dvignili iz pokojnikove javne knjižnice v Austinu v Teksasu in ga z letalom prenesli v glavno mesto na slovesen državni pogreb. Z letališča so krsto s truplom prepeljali v glavno mesto v avtomobilu in jo na Constitution Avenue preložili na topniško lafeto, v katero je bilo vpreženih 6 belih konj. Za njo so vodili črnega konja brez jezdeca, pa s sabljo in z nazaj obrnjenimi škornji, kar pomeni, da je lastnik, ki je bil vodnik dežele, mrtev. Za krsto se je vozila družina pokojnika, nato pa predsednik ZDA R. Nixon z gospo, podpredsednik S. Agnew, vodniki Kongresa in diplomatski zastopniki.

Krsto s pokojnim predsednikom so ponesli po stopnicah na Kapitol in jo položili na mrtvaški oder v rotundi, kjer so v preteklosti stale krste že osmih predsednikov ZDA, med njimi v zadnjih 10 letih krsti predsednika J. F. Kennedyja in D. D. Eisenhowerja. Predsednik Nixon je položil pred krsto venec, prav tako sta bila pred njo postavljena venca Senata in Pred-

stavnškega doma, katerih član je bil pokojni Lyndon B. Johnson.

Ko je bila krsta v rotundi, so opravili pred njo molitve in zapeli več himn, nato je pa spregovoril kong. Jake Pickel, varuh teksškega kongresnega pečatnika, ki ga je nekdanji čval L. B. Johnson. "Njegovo predsedništvo je spremenilo Ameriko na dobro in Amerika ne bo nikdar več ista. Lyndon B. Johnson je bil predsednik za ljudstvo," je dejal J. Pickel.

Glavni govornik je bil Dean Rusk, v času L. B. Johnsonovega predsedovanja državni tajnik. Dejal je, da so sodobniki videli prenekatro napako v njegovi odločitvi poseči v Vietnam, toda "zgodovinarji bodo gledali na to sirsé". Pokojnik je bil v očeh Ruska "mož, katerega poštenost je bila tako globoka in močna kot njegova predanost njegovi deželi". V preprostejši in bolj robati dobi bi pokojnika morda "poznali kot Osvoboditelja", je dejal Rusk.

Predsednik ZDA Nixon ni govoril v rotundi, kamor je osebno spremljal in vodil ženo pokojnika Lady Bird.

Danes dopoldne bodo krsto s pokojnim predsednikom dvignili iz rotunde na Kapitolu in jo v sprevedu prepeljali v National City Christian Church, kamor je pokojnik čisto zahajal mont. Po opravljenih molitvah in pogrebni obredih bodo krsto s truplom prepeljali na letališče, nato pa z letalom predsednika ZDA v Teksas, kjer bo položeno k večnemu počitku na maem uomacem sencnatem pokopališču na obsežnem rancu pokojnika v bližini Johnson City, koma naj sto jardov od kraja, kjer je bil pokojnik pred 64 leti rojen.

Nova Zelandija in Avstralija ostaneta v SEATO

WELLINGTON, N. Z. — Delavski vladi Nove Zelandije in Avstralije sta se odločili, da ostaneta obe državi v SEATO, če tudi se z njenimi vojaškimi smotri ne strinjata. V okviru te pogodbe sta Avstralija in Nova Zelandija sodelovali v vietnamski vojni, pa svoje delo tam najo in popolnoma zaključili, ko sta prišli na vlado delavski stranki.

Nekaj časa je izgledalo, da bosta obe državi SEATO uradno zapustili, kot je to storil Pakistan, pa sta se premislili, ko je prišlo resno svaro iz Washingtona. Ta je sporočil v Canberro in Wellington, da je SEATO uporaben in koristen. Njegov razpad bi utegnil oslabiliti tudi ANZUS, vojaško obrambno zvezo med ZDA, Novo Zelandijo in Avstralijo. To tema ni všeč in sta rajši sklenili ostati v SEATO.

— Petrolej črpa iz zemlje v 27 državah Unije.

Iz Clevelanda in okolice

Delničarska seja — Letna delničarska seja Slovenskega delavskega doma na Waterloo Road bo v nedeljo, 28. januarja, ob 1.30 popoldne v prostorih SDD.

Sestanek

Misijska znamkarska akcija — MZA ima v nedeljo ob 7. zvečer svoj četrtletni sestanek v dvorani pod staro cerkvijo pri Mariji Vnebovzeti. Vsi odborniki, podporniki in prijatelji vabljani!

Odbor za l. 1973

Dom Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Avenue ima za leto 1973 sledeči odbor: predsed. Ella Samanich, podpredsed. Anthony Simcic, taj. Ella Pultz, blag. Pauline Stepec, zapis. Mary Estanik, nadzorniki Mary Estanik, Anthony Simcic, Marie Zeitz, oskrbnika Emil in Helen Ewolski. Seje so vsak 3. petek v mesecu ob 8. zvečer.

Zadušnica

V soboto ob 8. bo v cerkvi sv. Pavla na Chardon Rd. sv. maša za pokojno Angelo Kern ob 1. obletnici smrti.

Asesment

Tajnica Društva Kristusa Kralja st. 226 KSKJ bo pobirala anes čez dan in zvečer društveni asesment na svojem domu na Glass Avenue.

Oboji slavijo zmago

Predsednik Nixon je objavil, da je dosegel vse glavne cilje v Vietnamu, včeraj je Le Duc Tho govoril navdušeno o zmagi Hanoia.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik ZDA R. Nixon je ob javi dosege sporazuma v Parizu izjavil, da je v glavnem dosegel vse, kar je smatral za bistvene in ohranil Južnemu Vietnamu pravico, da sam v miru odloči o svoji bodočnosti.

Včeraj sta v Parizu Le Duc Tho, tu pa dr. H. Kissinger razlagala vsak svoje poglede na sporazum. Dr. Kissinger je bil umirjen in je priznal, da je kompromis nekaj, s čimer ne more biti nihče popolnoma zadovoljen, pa tudi ne popolnoma nezadovoljen. Povedal je, da bodo vojni ujetniki pripeljani domov v ameriških letalih neposredno iz Hanoia, prvi skupina najkasneje v 15 dneh, lahko pa že prej.

ZDA pričakujejo skorajšnje premirje tudi v Laosu in Kambodži, ki naj postaneta zopet popolnoma nevtralni, kot je bilo določeno v sporazumih v Zenevi leta 1954 in 1962.

Le Duc Tho je včeraj v Parizu slavil sporazum kot zmago Hanoia in napovedal, da bodo Vietkongovci skoro objavili "glavno mesto" svoje vlade v Južnem Vietnamu. Dejal je, da mesta ne more še izdati, ker bi ga Amerikanci takoj uničili z bombami. Predsednik vlade v Hanoiu je izjavil, da bo ta boj za združitev Vietnama nadaljevala in da je zmaga na pragu.

Zastopnik Saigona v Parizu je na tiskovni konferenci izjavil, da je dogovor le premirje, da je vse ostalo treba še urediti in da ni mogoče reči, kako se bo to zgodilo.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:
\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:
\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:
\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months

Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83 No. 18 Thursday, Jan. 25, 1973

Svoboda - nasilje

Oni dan smo na tem mestu govorili o veliki tabli v veži Freedom House-a v New Yorku. Kakor se spominjamo, je na tabli razgrnjena zemeljska obla z deli sveta, ki so še svobodni v belem, (komaj tretjina), vse ostalo v temnem in črnem, kjer vlada nasilje v tej ali oni obliki in obsegu. Rekli smo, da črno pobarvani deli niso vsi pod komunistično oblastjo, ampak tudi pod drugačnimi nasilnimi režimi (zlasti v Afriki), kateri so pa komunističnim na las podobni v kratenju človečanskih pravic.

Je pa pri presojanju diktatur po svetu treba imeti pred očmi veliko razliko med komunističnimi in drugimi nasilnimi režimi. Komunistično nasilje ima svoj izvor, obliko in vsebino v točno, podrobno izdelani, svetovno veljavni ideologiji in doktrini, katere politični sistem je na približno enak način uporabljen po vsem svetu; nekomunistične diktature takega ideološko podzidanega sistema nimajo. Praktično se ta razlika izkazuje v tem, da so po enotnem kalupu zgrajene komunistične partije ena drugi enake in med seboj tesno povezane kot članice svetovne komunistične družine, dočim vsega tega pri drugih (predvsem desničarskih) absolutizmi ne najdemo. Iz tega sledi, da so pojavi nekomunističnih diktatur lokalizirani, krajevno pogojeni in zato rešljivi. Primeri vladanja z nasiljem, a komunistično nasilje zavzema globalni značaj in razširjenost. In nadaljna posledica te razlike je še to, da vsaka komunistična prevratna akcija — kjerkoli na svetu — išče in tudi takoj najde sodelovanje in podporo celokupnega komunističnega svetovnega gibanja.

Nikoli bi tega ne smel spustiti iz vida, kdor hoče stvarno in pravilno presojati današnje stanje svobode in nesvobode na svetu, in z takega spoznanja uravnavati svoj odnos do dogodkov na našem planetu, ki jih dnevno srečuje.

Sledimo razvojem, ki se odigravajo na raznih točkah sveta, na televiziji in iz časopisov in se na moč čudimo, kako ta obveščevalna sredstva mečejo v en in isti koš nasilne dogodke na raznih političnih področjih, ki bi jih bilo po vsej logiki in skušnjah treba točno ločevati, čeprav so si na videz podobni — ali pa prav zato. Kadar poslušamo ali beremo poročila o nasilnih političnih pojavih tukaj ali tam, bi ne smeli ostati zgolj pri vsebini pojava samega in ga ocenjevati samo na osnovi prikazanih dejstev, ampak vedno iskati važna ozadja in nagibe za ta pojav ter okoliščine, v katerih se je odigral. Marsikaj bi potem sodili bolj prav in bolj pravično.

Za taka ozadja in okoliščine poročevalci navadno nimajo ne časa ne prostora, zlasti se zato ne, ker to za 'news' ni zanimivo, ampak dostikrat vzemirljivo, privlačnost in pikantnost utegnejo zasenčiti in zmanjšati. Vsi skupaj, korespondenti, časopisi in radijski ter televizijski napovedovalci in njih postaje so uglaseni na udarno, kar moč vzne-mirljivo učinkovitost novice in v ta namen izbirajo in krojijo besedila in slike; kar bi učinkovitost okrnilo, izpuščajo, čeprav je za pravilno presojo in oceno vsebine morda bistveno važno.

Svoboda in nasilje sta v neprestani borbi med seboj. Vsa zgodovina ni kaj veliko drugega kot slikanje tega boja, in razvoj človeške družbe, narodov in držav ne veliko drugega kot posledica spopadov med idealnimi silnicami svobode in temnimi silami nasilja. A orožje na obeh straneh ni in ne more biti enako. Tudi taktika, način in značaj vojskovanja ne. Zato svoboda v tem boju skoraj redno propade, razen če se v lastno obrambo posluži tudi — nasilja po zgledu nasprotnika.

Tedaj je pri vesoljnem "resnicoljubnem" poročevalstvu takoj ogenj v strelhi! Za nasilno izvajanje politike, ki ga uporablja nasilje (n. pr. oboroženi napadi, gverila itd.) je brutalnost barbarstvo nekaj naravnega, umevnega, torej ni "news"; kakor hitro pa se takim metodam približa ali jih uporabi svobodna družba v lastno obrambo, je to ogromna novica, ki jo je treba osoliti s podrobnimi pikantnostmi in jo razbojnati do zadnjega kota sveta. In kadar je v naših časih nasilje običljeno v komunistično uniformo "osvobodilnega boja", a se mu protikomunistični svet upre z učinkovito obrambo svojih svoboščin, tedaj zažene celokupni komunistični propagandni aparat po vsem svetu vik in krik, kakšne strahote uganjajo "imperialisti" in "fašisti" nad pohlevnim nedolžnim "ljudstvom", ki se bori za svojo "svobodo". Kampusi po univerzah se polnijo s protestnimi zborovanji in ulice po mestih odmevajo protestov nad nasiljem svobodnega sveta. Vse to televizija natančno pokaže in časopisi točno opišejo, vse pa je skrivljeno v sklopu celotnega stanja stvari le malo resnično.

Ali je tedaj čudno, če svoboda pri obrambi svojih idealov in borbi z nasiljem mora bitko izgubljati? In če je vedno več črnine na tabli v Freedom House v New Yorku? Pri tem ne pozabimo, da resnično svobodna družba ne u-

porablja nasilja za dosego svojih ciljev. Kadar bi ga uporabila, ne da bi bila k temu primorana, bi ne bila več svobodna družba, zgrajena na načelih demokracije.

Iz teh razmišljanj bi bilo morda pametno potegniti kak koristen sklep. Če hočeš, in dokler hočeš, ostati zvest samemu sebi v presoji resnice, potem bodi pri dandanašnjem obveščevalskem aparatu in njegovem nenasitnem lovu za senzacijskimi novicami skrajno kritičen. To velja zlasti za svetovne politične vesti. Ne ustvari si sodbe, dokler nisi imel prilike pogledati v ozadje nekega dogodka in preceniti okoliščine, izvir, motiv dejanja in kvaliteto igralcev. Večidel se bo izkazalo, da prvotna vtis in sodba nista bila v skladu z resnico.

Med neprestanim spopadanjem med svobodo in nasiljem nam mora iti za resnico, ki edina nas bo osvobodila. L. P.

BESEDA IZ NARODA

Posvetitev nove slovenske cerkve v Avstraliji

CLEVELAND, O. — Sredi G. škof je imel med slovesno sv. zadnjega tedna smo prejeli s mašo krasen nagovor o pomenu Koroškega od g. Vinka Zaletela, župnika v Vojvodini, pismo, v katerem nam sporoča, da odleti 10. tm. na mednarodni katoliški evharistični kongres v Melbourne v Avstraliji. Tja ga je bil povabil p. Bazil, OFM, da bi imel tam vrsto predavanj, ko bo s škofom dr. Leničem, ki bo imel tam po slovenskih naselbinah duhovne obnove. Zadnjo soboto smo dobili od njega že prvo poročilo iz Sydneyja v Avstraliji.

Za Avstralijo in ves katoliški svet pomemben dogodek bo letos svetovni evharistični kongres v Melbourne. Za avstralske Slovence pa je najpomembnejša blagoslovitev nove cerkve v Sydneyju. Obojega sem se hotel udeležiti, da vsaj po slikah posredujem oba dogodka zamejskim Slovencem.

Po vojski so se začeli Slovenci množično izseljevati v Avstralijo. Potrebno je bilo, da gredo dušni pastirji za njimi. Prvi so se odzvali koroški rojak dr. Janko Mikula in frančiškani p. Beno Korbič in p. Klavdij Okorn. L. 1955 je prišel p. Bernard Ambrožič, ki je najgloblje zaoral v avstralsko versko ledino in razširil ter izpopolnil mesečnik "Misli", ki sta ga začela zdajati prva dva. Ker sta se p. Korbič in Okorn vrnila v Ameriko, so nato prišli p. Bazilij v Sydney, poznani, že pok. p. Odilo Hajnšek, p. Valerijan Jenko in p. Stanko Zemljak pa v Melbourne. Razen g. dr. Mikula so vsi frančiškani.

V začetku je bila za Slovence v Sydneyju in okolici božja služba v Paddingtonu pri frančiškanih. L. 1969 so kupili že staro in revno leseno prezbiterijansko cerkev v Merrylandsu. Prostor je na lepem kraju. Začeli so načrtovati novo večjo cerkev. Da bi ne bilo preveč težav z dovoljenji, so uradno le "renovirali" staro, v resnici pa napravili novo. Načrt je napravil inž. Ivan Žigon. Gradili so jo deloma Slovenci sami, deloma pa "Kat. gradbeno društvo", katero vodi avstralski velepodjetnik in trgovec Ruben Scarf in dela brez dobička. Največ je prispeval slovenski podjetnik g. Dušan Lajovic, ki je plačal oba zvonika in po svojih zvezah preskrbel brezplačno streho. Cerkev je dolga 18 m, široka 14 m in so jo končali l. 1972. Ima 200 sedežev.

Posebna dragocenost in umetnost je velik križ, ki ga je izrečlega avstralskega cedrovega lesa izrezal šlezijec, umetnik Friderik Rents. Pravijo, da je to sedaj najlepši križ v Avstraliji. Isti je že prej za staro cerkev napravil kip sv. Rafaela, zavetnika te cerkve in zavetnika vseh — izseljencev, ki je sedaj sprejeto ob tabernaklju.

V nedeljo, 14. januarja, se je zbralo v Merrylandsu okoli 1000 Slovencev. Cerkev je posvetil ljubljanski škof dr. Stanko Lenič ob asistenci frančiškanskega provinciala p. Marijana Valenčaka, tukajšnjega dušnega pastirja p. Valerijana Jenka, dr. Janka Mikula in Vinka Zaletela.

Cerkev je ob enem spomenik vsem padlim žrtvam obeh svetovnih vojn. Plošča je vzdignjena na zadnji steni cerkve in jo je odkril župan te občine g. Develin. V svoji uradni obleki je bil pri božji službi, pozorno sledil vsem obredom in petju in tudi sam prejel sv. obhajilo.

Petje je vodil priznani pevo-

vodja g. Ludvik Klakočar, ki se že 25 let požrtvovalno briga za cerkveno in svetno petje med Slovenci v Sydneyju.

Popoldne so se Slovenci s škofom in drugimi gosti zbrali na "Slovenski zemlji" v Horsley Parku k pikniku. Ob domači godbi in petju in drugih dobrotah so preživeli lepo popoldne v prosti naravi.

V tednu po blagoslovitvi bo v fari sv. Rafaela sv. misijon. Vo-

di ga g. škof dr. Lenič. Po večerni maši in pridigi pokažem vedno nekaj slik o Koroški, govorim o naših navadah in življenju in jih tako povežem z domovino. Ljudje zelo uživajo ob slikah in domači pesmi, ker tega jim Avstralija ob vsem bogastvu ne nudi.

V soboto bo blagoslov "triglavske slovenske zemlje", druge skupine slovenskih izseljencev. Prihodno nedeljo pa bo škof podelil sv. birmo slovenskim otrokom.

Ker živi v Sydneyju in okoli 5.000 Slovencev, pomeni škof obisk poživitev verskega in narodnega življenja.

Le ena žalost moti veselo razpoloženje: p. Bernard Ambrožič leži težko bolan v bolnici in se slovesnosti ni mogel udeležiti.

Po sydneyjskem obisku bo škof obiskal še druge slovenske skupine, potem pa odšel med največjo v Melbourne, kjer se bo ob enem udeležil evharističnega kongresa.

Drag spomin

CLEVELAND, O. — Ko se je pred nekaj leti ameriškim Slovencem dobro poznani "pojoči misijonar" pater Odilo Hajnšek, takrat že težko bolan, pripravil za odhod v domovino, da najde svoje zadnje počivališče v slovenski zemlji, je zapustil rojakom, zlasti onim v Ameriki, drag spomin; izdal je ploščo res izbranih Slomškovihih pesmi, med katerimi je tudi lepa "Slavo Večnemu zapeti".

Pater Odilo je bil namreč že od svoje mladosti velik ljubitelj Slomškovega kulturnega dela. Ob svojem odhodu v domovino se je prav zato poslovil od svojih rojakov z njemu tako priljubljeno Slomškovo pesmijo: Slavo Večnemu zapeti — ter jo za slovo kot zadnjo uvrstil med Slomškove pesmi v navedeni plošči. Je to drag spomin na svetniškega škofa Slomška, ki ga bomo nekoč, če Bog da, častili kot svetnika, pa tudi lep spomin na patra Odila.

Alojzij Gerzinič:

Božji služabnik Janez Gnidovec

Nekaj tednov je že, odkar smo

Prav iz tega razloga jo je organizist župnije Sv. Vida v Clevelandu g. Martin Košnik v lanskem poletju priredil tako, kot se je pela nekoč, s spremljavo orgel in v tempu, kot ga je imela ta pesem za časa Slomška. Se več! Naučil je to pesem svoj šentviški mladinski cerkveni pevski zbor, ki jo sedaj večkrat zapoje pri sv. maši, zlasti med sv. obhajilom. Ta pesem, ki je bila za časa Slomška blagoslovna pesem, je namreč zelo primerna kot evharistična.

Zelja mnogih, ki to pesem poznajo, pa je, da se te Slomškove pesmi, ki jo poje šentviški cerkveni mladinski zbor in ki je zelo pevna, privadi vsakdo, ki ima posluš ter jo bo na ta način sčasoma utegnili peti vsa cerkev. Zlasti je želeli, da bi jo ob svoji uri molitve pele članice Oltarnega društva. Če bi kdo želel besedilo te pesmi, naj se obrne do g. Košnika in jo bo dobil. G. Košniku pa naj bo za njegovo prizadevanje izrečena prisrčna zahvala.

Podgorski

Vesti iz Slovenije

Še med zadnjimi

Slovenija je po potrošnji mleka na prebivalca in proizvodnji na kravo pred drugimi republikami v Jugoslaviji. Kljub temu je še vedno pod evropskim povprečjem. Povprečna mlečnost na kravo v Sloveniji je okoli 2000 litrov, v živinorejsko razvitih državah pa znaša 4000 litrov in več.

Naša potrošnja mleka je približno 180 litrov na prebivalca. V razvitih deželah pa je najmanj dvakrat večja. Upamo, da bomo v nekaj letih dohiteli vsaj povprečne evropske države.

Koroški akademski oktet

Svoje rojstvo je oktet doživel pred 15 leti na novo ustanovljeni ravenski gimnaziji. Sedaj so tedanji fantje postali že možje, vendar jih to ne moti, da ne bi nadaljevali s svojo pesmijo.

Pod vodstvom Cirila Krpača so jim izbrani, lepi in šolani glasovi, obenem pa še veliko požrtvovalnosti, prinesli lepih uspehov v domovini in po vsej Evropi.

Prelepa in hkrati vsa otožna je koroška pesem, ki vedno znova izvalja solze v oči, opogumlja in oživlja vse utrujene in jim odpira svetlo upanje v življenje.

Sneg posevkov ni škodil

Konec novembra je sneg pokril domala vso Slovenijo. Do prvih mrzlih dni se je pšenica pri nas kar lepo razrasla. Le malo je takih posevkov, ki so komaj skalili.

Ker je pšenica skalila in rasla v precej mrzlem vremenu, je krepke rasti in bo prezimovanje brez škode prestala.

Za boljši sprejem TV

Na majhnem gričku nad Bohinjsko Belo so zgradili televizijski pretvornik. Omogočil naj bi dober televizijski sprejem v tem kraju. Ker je del vasi skrit za Jelovico in Babjim zobom, so bili doslej televizijski prenosi zelo slabi.

Pobudo za gradnjo pretvornika so dali domačini sami, zbrali so precej denarja in z vojniki opravili precej del.

KULTURNA KRONIKA

prejeli iz Argentine knjigo Alojzija Gerziniča: Božji služabnik JANEZ GNIDOVEC, duhovnik, vzgojitelj, misijonar, škof, katero je lani izdalo Baragovo misijonišče v Buenos Airesu.

Knjiga obsega 227 strani besedila in 73 strani slik. Tiskana je na dobrem papirju, tako da pridejo slike do polne veljave. Pod naslovom "Njegov vinograd" ji je pridejan zemljevid, ki ga je narisal Stane Snoj, iz katerega je razvidno ozemeljsko področje 14-letnega škofovega delovanja na jugu Jugoslavije. Mimo tega je v knjigi priključen faksimile prve strani Gnidovčevega pisma lazaristovskemu vizitatorju, datiranega v Prizrenu, 17. junija 1925. Na temelju grafološke analize tega pisma odnosno njegovih izsledkov je španski grafološki strokovnjak prof. dr. Pedro G. D'Alfonzo, ki ni vedel, kdo je pisec pisma in ki ni znal slovensko, dognal Gnidovčovo podobo, katere se v glavnem lepo strinja z ono, kakor so nam jo posredovali njegovi sodobniki.

Knjiga je na voljo v dveh oblikah, in sicer v platno vezana (\$4) in broširana (\$3). Rojaki jo lahko dobe osebno ali pa naroče pismo v Slovenski pisarni v Baragovem domu, 6304 St. Clair avenija, Cleveland, O., 44103. V zadnjem slučaju je treba pridejati še ustrezen znesek za poštnino.

Slovenska ideološka emigracija po zadnji svetovni vojni je lahko na mnogokaj ponosna, kar je doslej storila na kulturnem področju. Nekaj posebnega so namreč njeni vsakoletni Zborniki Svobodne Slovenije, dalje knjižne izdaje Slovenske kulturne akcije, mimo tega pa še številne knjižne izdaje, ki smo jih dobili v dosedanem obdobju izven okvira teh dveh krogov. Pri tem bi se rad kratko ustavil samo pri treh pomembnih življenjepisih trojice naših velikih škofov, ki so izšli v tem času, in to vsi trije izpod peresa trojice slovenskih duhovnikov — ideoloških emigrantov.

Leta 1952 je izšel v Celovcu "Nadškof Jeglič", "majhen oris velikega škofa", katerega je napisal msgr. dr. Jože Jagodic, založila pa ga je Družba sv. Mohorja v Celovcu. (484 strani.)

Za "Jegličem" je izšel l. 1967 I. del življenjepisa "Škof Rožman", "duhovna podoba velike osebnosti na prelomnici časa".

Napisal ga je dr. Jakob Kolarič, C.M., ustanovitelj prve slovenske župnije v Kanadi, ki živi sedaj kot upokojeni župnik na Koroškem. Tudi to delo je založila Družba sv. Mohorja v Celovcu. (382 strani.) — Izpod istega peresa in pri isti založbi je izšel leta 1970 II. del "Škofa Rožmana" (542 strani). — Isti pisec pripravlja sedaj še III. in obenem zadnji del "Rožmana".

Medtem pa smo dobili iz Argentine še tretji življenjepis, tj. življenjepis škofa dr. Janeza Franciška Gnidovca, ki je bil nekaj nad 14 let (1924-1939) škof največje in brezdvomno v svojem času tudi najtežje škofije v državi Srbov, Hrvatov in Slovencev, leta 1929 preimenovane v Jugoslavijo, v Skoplju čnosno po makedonsko v Skoplju. Potreba po tem življenjepisju se je vedno bolj čutila. V spremni besedi, naslovljeni "Na pot", s katero se začena življenjepis, nam Stanko Zakelj, Gnidovčev redovni sobrat, takole utemelji: "kakšen pomen ima napisati in izdati danes življenjepis škofa Gnidovca, ki je živel in umrl že pred drugo svetovno vojno".

... "takale zgodovinska slika (ima) globlji smisel: Pokaže nam, kako nam življenje poedin-

cev razodeva vrednote in dobrine, ki so večne! Saj v spremenljivosti časov in razmer vendarle ni vse spremenljivo! Prav po teh večnih in nespremenljivih vrednotah je življenje škofa Gnidovca še vedno aktualno in lahko veliko pomeni tudi za nas. Bil je človek, bil je Slovenec, bil je vernik, duhovnik in škof, posvetil se je Bogu v Misijonski družbi. Njegov zgled je še vedno pod vsemi temi vidiki poučen." Stanko Zakelj nam obenem tudi pove, kako in zakaj berimo škofov življenjepis: Ker "ima vsakomur izmed nas tudi še danes kaj povedati. Berimo, ne da bi si napasli radovednost, temveč da bi duhovno obogatili." — Sicer pa izreka "g. pisatelju (—), ki nam je s tako skrbnostjo pripravil to odlično "dušno pašo", prisrčno zahvalo."

Gnidovčev življenjepisec ni imel z iskanjem virov in zbiranjem gradiva takih težav, kakor jih je imel odnosno jui še vedno ima dr. Jakob Kolarič, Rožmanov življenjepisec. Pred Gerziničem jih je namreč napisala že cela vrsta (msgr. Ant. Kordin, prof. dr. Franc Trdan, dr. Jakob Zagar, C.M., itd., poleg tega pa je imel A. Gerzinič še veliko vrsto pomagačev (msgr. Al. Turk, lazaristovski sobratje Jan. Fetek, Franc Sodja, Andrej Tumpelj, rajniki Al. Plantarič, Jož. Godina itd.) dalje podatke v Sloven. biograf. leksikonu in v veliki meri knjigi "Ob srebrnem jubileju škofijskega zavoda sv. Stanislava in škofijske gimnazije, Lj., 1930. Podlaga za raziskavanje Gnidovčevega življenja pa mu je bil življenjepis "Škof dr. Janez Gnidovec, misijonske družbe apostol in žrtev. (29. septembra 1873 — 3. februarja 1939). Zbral dr. Jakob Zagar, C.M., Lj. 1967." Raznomenina na pisalnem stroju, 453 strani besedila v 16 delih, 11 strani opomb — v glavnem bibliografskih navedb — 15 strani kazala in 2 fotografiji.

Kako je prišel Alojzij Gerzinič do tega, da se je lotil pisanja Gnidovčevega življenjepisa? Sam nam takole odgovarja: "Z dr. Zagarjevo knjigo v roki me je superior Ladislav Lenček CM februarja (1972) navdušil za izdelavo Gnidovčeve biografije. Obljubil je novih prispevkov in obljubo držal." — "Vse to gradivo je bilo treba pretresti, primerjati, razporediti ter po njega podatkih pripovedovati, deloma pa pustiti, da govore listine in pričevalci, kako je Gnidovec živel, kako je na božji hji-vi sejal in okopal in koliko je požel kot duhovnik, vzgojitelj, misijonar in škof."

Zelo zanimiva je Gerziničeva razvrstitev Gnidovčevega življenjepisa. Po "Uvodu", ki vsebuje "A. Nastanek tega življenjepisa, in B. Skopska škofija po Gnidovčevi smrti, slede štirje deli: Priprava (21-33), Duhovnik, vzgojitelj, misijonar v Sloveniji (37-70), Škof v Makedoniji, Metohiji in na Kosovu (73-197) in Božji služabnik (203-224). Vsa del je potem razdeljen na oddelke in ti spet na več ali manj pododdelkov. Vsakemu delu sledi Povzetek, v katerem je življenjepisec skušal očrtati Gnidovčovo podobo in njegov pomen v obelanim delu.

Predaleč bi zašli, če bi skušali tu še naprej razčlenjevati življenjepis.

Gerziničev življenjepis škofa Gnidovca je veliko delo, tako po svoji vrednosti kakor tudi po svojem pomenu. Vredno je, da bi ga skrbno prebral vsaj vsak izobražen Slovenec. Koristil pa bo tudi Hrvatom. Za njegov hrvatski prevod ali vsaj prireditel bi bili hrvatski skopljanski škofljani gotovo hvaležni. Ene stvari pa vendar hudo pogrešam pri njem: imenskega kazala. Pri tolikšnem gradivu, ki ga vsebuje, ga človek velikokrat nujno rabi.

J. S.

K. MAY:

ZAKLAD V SREBRNEM JEZERU

"Nič ni!" je dejal malomarno. "Pravkar sem se spomnil, da sem tamle pri konjih —."

Mignil je tovarišema na desni in levi.

"Pojdita z menoj!"

Kaj se je zgodilo?

Cornel je sedel blizu mesta, kjer sta prisluškovali Veliki medved in Blenter. In Blenter je zagrešil usodno neumnost. Ko je pogledal po trampih, mu je oko obstalo na cornelu, — in kar otrpnil je. Strmel je v trampa in strmel, oči so mu ža- rale in plamtele, pesti je stiskal in skrtal je. Ves se je razburil, in pozival na previdnost in se porival vse dalje. Ni opazil, da je pomolil glavo iz trstičja.

Veliki medved je čepel za dva koraka v stran.

"Nazaj!" mu je šepnil, ga zgrabil za nogo in potegnil za seboj.

Pa prepreno je bilo, cornel ga je že opazil.

Toda cornel je bil kolikortoliško izkušen westman, ni se izdal, naredil se je, kot da misli stopiti h konjem.

"Za nami," je šepnil tovarišema, "leži nekdo v trstičju, najbrž rafter. Ne sme slutiti, da sem ga videl. Prijeli ga bomo. Ko planem po njem, ga zgrabita tudi vidva!"

Naprej!"

Veliki medved pa se ni dal premotiti, vse preveč izkušen je bil v navadah divjega zapada. Videl je, da je cornel vstal in šepetal s tovarišema, videl tudi, da se je eden od njih nehotno okrenil, — pa uganil, kaj name- rava cornel.

"Brž —! Cornel te je videl!" je hlasič Blenterju. "Proč od- tod!"

Obenem je že tudi smuknil po trstičju. Prav tedaj je zadonel za njim cornelov "Naprej!" Ozrl se je. Trampi so planili po dr- varju —.

Veliki medved je izdril nož in mislil skočiti drvarju na pomoč, pa se je premislil. Sam je bil, trampov pa je bilo dvajset. Nič bi ne opravil, še njega bi bili ujeli. Bolje je bilo, da je pohl- tel h koč po pomoč. Umaknil se je iz trstičja in zlezal za grm ter čakal, kaj bodo počeli z Blen- terjem.

Trampi so mislili dati duška svojemu veselju nad posreče- nim lovom, pa cornel jim je za- branil.

"Tiho —! Ne vemo, če jih morebiti ni še več —! Pogledal bom."

Stopil je po trstičju, pa ni na- šel nikogar. Indijane je nam- reč po njegovih besedah naglo ko miš smuknil iz grma, splezal po pobočju in izginil v gozdu.

Cornel se je vrnil k ujetniku, se sklonil k njemu in ga pogle- dal. In dolgo, prežeče ga je gle- dal, nič ni rekel, le poteze v obrazu so se mu poostrele.

"Lopov," je dejal, "zdi se mi, da te poznam —! Kje sem te ne- ki že videl?"

Tudi Blenter ga je spoznal, pa seveda niti trenil ni, čeprav mu je vrela kri po žilah. Premagal je zankrat sovraštvo in razbu- rjenje ter se naredil malomar- nega.

"Nekje sem te že videl —!" je pravil cornel. "Kdo si? Eden tistih rafterjev tamle gori?"

"Da."

"Čemu se plaziš tod okoli? Zakaj si prisluškoval?"

"Čudno vprašanje! Ali nismo na divjem zapadu, kjer sme vsak človek pogledati, kdo tabori v njegovi bližini? — Včasih je celo potrebno, dovolj ljudi se klati po divjini, ki se jih je treba ču- vati!"

Cornel se ni zmenil za roga- nje.

"Slišal si, kaj smo se pogo-

varjali," je dejal, "in najbrž veš, kdo smo in po kaj smo prišli?"

"Nič nisem slišal!"

"Kako dolgo že tičiš v trsti- čju?"

"Pri reki sem bil in domov sem bil namenjen," je pravil drvar. Opazil je, da je Indija- nec izginil, in ker ga cornel ni omenil, je zasidil, da tudi nje- gove sledi ni našel. "Videl sem vaš ogenj, saj je velik dovolj, in se splazil bliže, da pogledam, kdo tabori ob reki. Tako je na- vada na divjem zapadu. Prav- kar sem prilezel v trstičje, ni- sem še utegnil prisluškovati, opazili ste me."

Mislil je, da ga cornel ni videl pri koči. Pa se je zmotil. Cornel se mu je v obraz nasmejale.

"Sama laži! Praviš, da si bil na reki —. Če pa sem te pravkar videl pri koči —! In ne samo videl, tudi slišal sem te!"

Priznaj, da si bil doma, ne pa na reki!"

"Mi na misel ne hodi! Res je, kar sem rekel!"

"Sam si?"

"Čisto sam."

"In praviš, da nisi slišal, kaj smo se menili?"

"Besede ne!"

"Kako ti je ime?"

"Adams."

"Adams —?" je pomišljal cor- nel. "Adams —? Ne poznam Adamsa, ki bi imel tvoj obraz."

In tvoj obraz se mi zdi znan —."

"Ni mogoče! Nikdar se še nisva videla!"

Izpustite me! Nič vam nisem storil, upam, da ste pošteni westmani, ki pustijo poštene ljudi pri miru!"

"Da!" se je rogal rdečelasi.

"Pošteni ljudje smo vsekakor, zelo pošteni! Ampak eden iz- med vas je prej enega izmed nas zaklal in po postavah pre- rije moramo maščevati njegovo smrt. Kri za kri, življenje za življenje —!

Bodi kdorkoli, pri kraju je s teboj!"

"Kaj —? Ubiti me mislite —?"

"Da! Prav kakor ste vi ubili enega naših!"

"Ni res!"

"Beži beži —! Sam sem videl in slišal! In ti tudi!"

"Pa jaz ga nisem!"

"Vseeno! Saj priznaš, da spa- daš k družbi rafterjev, ki imajo tamle gori svojo koč?"

"Da."

"No in tisti so mi zaklali ene- ga mojih. Maščevali bomo nje- govo smrt."

Tvoja smrt je torej sklenjena zadeva. Ne utegnemo se muditi s teboj, le o tem se bomo posve- tovali, ali dobiš nož, kakor nas tovariš, ali pa te utopimo."

Obrnil se je k trampom.

"Glasujmo! Zamašite mu usta, da ne bo kričal in privabil svojih ljudi! Kdor je za to, da ga vržemo v vodo, naj dvigne roko!"

Večina je glasovala za smrt v vodi.

"Dobro!" je dejal cornel. "Tr- dno mu zvežite roke in noge, da ne bo mogel plavati, pa brž z njim v reko in proč odtod! Nje- govi ljudje utegnejo priti vsak hip!"

Stari Blenter je videl, da je pri kraju z njim. Na Velikega medveda ni upal več. Gotovo je pohlitel h koči, pa četrto ure je bilo do nje in odkar so ga pri- jeli, ni minilo niti deset minut.

Edino zadrževal je še lahko izvršitev smrtno obsodbe, med- tem so le utegnili priti tovariši in če drugega ne, so ga vsaj brz potegnili iz vode in morebiti še rešili.

(Dalje prihodnjič)

— Malaja je postala leta 1957

82. član ZN.

Uradno omejeno število otrok zakoncem?

Strah pred preobljudenostjo Zemlje je privedel do pred- loga, naj bi država uradno omejila število dovoljenih otrok zakoncem.

Dr. Garrett Hardin, profesor biologije na univerzi Santa Bar- bara v Kaliforniji, se zelo trudi, da bi preprečil preobljudenje zemlje. Ker je spoznal, da pro- stovoljni nadzor rojstev ni uspe- šen, je naredil več načrtov, kako bi se dal ta cilj doseči s prisilni- mi uredbami. Profesor je pred nekaj leti v posebnem spisu ob- delal vsa vprašanja, ki bodo na- stala, če se bo človeštvo množilo brez omejitve. Prišel je do za- ključka, da tu ni tehnične rešit- ve; potrebna je temeljna spre- memba moralnih načel, na ka- terih je zgrajena sedanja druž- ba.

V vsej zgodovini so se morali ljudje podvreči raznim omejit- vam, da bi se omejeni naravni zakladi ne izčrpali prehitro z ne- omejenim naraščanjem prebi- valstva. Take omejitve so ljudje vedno sprejemali od začetka kot poseg v njihovo svobodo, ko so se privadili, pa kot edino možno obrambo proti samouničenju. Sedaj velja isto glede svobode imeti otroke, ki jih svet ne more preživeti.

Prof. Hardin se je dolgo u- kvarjal z vprašanjem človeške "bombe". Študiral je razne mož- nosti, kako bi z obdavljenjem zmanjšali število otrok. Misel, naj bi vlada podpirala družine z malo otroki, je zavrgel, ker bi to koristilo samo bogatim družin- am, ki podpora ne potrebujejo.

Končno je prišel na izvirno misel, da bi vsak zakonski par do- bil dovoljenje za enega otroka. Če bi bil prvorojenec sin, bi za- konca dobila dovoljenje za dru- gega otroka in če bi bil tudi ta sin, za tretjega itd., ob rojstvu prve hčerke se pa pravica star- šev konča. Zakonci, ki ne more- jo ali nočejo imeti otrok, bi smeli svoje dovoljenje prodati ali zamenjati za kaj drugega. S tem bi se dosegel namen, da mo- ra ostati število prebivalstva ne- spreminjeno. Kako bi izvedli prepoved, imeti več kot eno hčerko, profesor ne pove.

Profesor priznava, da bi ta na- čin omejitve lahko vodil do mnogomoštva, pa pravi, da je mnogoženstvo sedaj, ko je žensk več kot moških, prav tako redko kot čista voda.

Ker se zdi, da ni daleč čas, ko se bo dal "naročiti" otroka po zaželenem spolu, bodo zakonci prvo "naročilo" prepustili sluča- ju, ostale pa naročali po spolu. Za bodočnost človeškega rodu in njegovega blagostanja tako zaskrbljeni profesor ni povedal, kako bi preprečil ali omejil roj- stva nezakonskih in drugače "prepovedanih" otrok. Očitno je, da prisila na nadzor na tem pod- ročju ne moreta biti učinkovito izvajana, če naj človeška druž- ba vsaj še do neke mere ohrani svobodo, človekovo čast, dostoj- nost in temeljne moralne zako- ne.

Človeštvo še dolgo ni tako da- leč, da bi bilo v nevarnosti, da mu na Zemlji zmanjka prostora in hrane, če bi le hotelo vse, kar zemlja nudi, porabiti. Raču- ni in ocene so negotovi, ker so izdelani na negotovih in spre- menljivih osnovah.

Bog je svoje stvarstvo uredil, mu dal zakone, po katerih ob- stoja in živi. Ko človek skuša te zakone po svoje prikrojiti in zlorabljati, ustvarja nered, mot- nje, ki bodo zadele nujno njega samega.

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

KAJ PA KO BO SLO ZARES? — Lois Hawes, članica okrajne policije v Atlanti v Geor- giji, kaže svojo splošno (zgoraj) pri nadevanju okovov in v streljanju (spodaj). Vse to je le pri vaji.

V Pragi nova čistka

Ko so pospravili z vseh važ- nih mest vodilno plast li- beralnega komunizma, so se sedaj lotili one izpod nje.

PRAGA, CSR. — Po lanskih sodnih procesih proti zadnjim vidnim sodelavcem nekdanje Dubčkovne dobe v "praški po- mladi", je nastopilo upanje, da je čistk konec in da se bo v de- želo polagoma vrnil mir in ne- kaj več sproščenosti pred po- vsod prisotno partijsko oblastjo. To upanje je začelo plahneti, ko se je začelo obsežno čiščenje druge, nižje plasti sodelavcev v nekdanjem Dubčkovem režimu.

Najprej so opravili z vodilni- mi, ki so jih enostavno pognali iz partije in jim vzeli njihove položaje in službe. Tedaj so mo- rali drugo plast pustiti, ker vseh enostavno niso mogli pognati. Ko so se nekaj usidrali, so se lo- tilo druge plasti, v katero spada- jo bivši partijci, katerih član- stvo je "poteklo", pa ga niso ob- novili ali pa so bili prisiljeni k "prostovoljnemu" izstopu.

Partija je imela v Dubčkovem času 1.5 milijona članov. Od te- ga so jih kakih 60,000 do 70,000 izključili ali jih prisilili k izsto- ju, preko 300,000 naj bi jih izlo- čili iz partije enostavno s tem, da so jim pustili članstvo "izte- čiti". Vse te hočejo zdaj postopno spraviti z vseh važnejših in vplivnejših položajev in služb.

Ker gre predvsem za strokov- njake vseh vrst, je naloga či- ščenja težavna. V tehničnih in znanstvenih ustanovah ni mogo- če ljudi kar enostavno pognati in jih nadomestiti z drugimi. Teh enostavno ni, znanstvene in druge raziskovalne načrte in programe je lahko prekiniti, to- da kdo naj jih nadaljuje? Tako obstoji upanje, da bo čistka po- stopna in omejena in bo pustila nekatere na njihovih mestih, četudi partiji niso ljubi, morda še leta in leta.

ZSSR uradno sprejela plačilo odškodnine za šolanje ob izselitvi

MOSKVA, ZSSR. — Judje so se lani hudo pritoževali nad zah- tevov sovjetskih oblasti za plačilo odškodnine za šolanje v Sovjet- ski zvezi za vse tiste, ki so se hoteli iz ZSSR za stalno seliti. Takšna odškodnina je dosegala tu- di \$25,000 in več za osebe z dok- torati in posebnim strokovnim visokim znanjem.

Kljub močnemu odporu na Zahodu proti tem odškodninam je vlada sedaj zakonsko uredbo o tem objavila in ji dala s tem splošno veljavo. Izšla je s pod- pisom predsednika Vrhovnega sovjeta N. Podgornym.

Povprečna odškodnina za člo- veka s polno akademsko izobraz- bo naj bi bila \$10,000. Če je iz- seljenec delal več let v svojem poklicu po končanem šolanju, je del odškodnine že odplačan in mu je treba plačati le še osta- nek, ko se izseli. Z drugimi be- sedami se to pravi, čim starejši je izseljenec, tem manjša je od- škodnina.

Lanske olimpijske plavalne obleke moda za leto 1973

NEW YORK, N.Y. — Plaval- ne obleke, ki so jih nosili ame- riški olimpijski tekmovalci in tekmovalke lani na olimpijskih igrah v Muenchenu na Nem- škem, so se priljubile gledalcem v taki meri, da so postale prava moda za leto 1973. Te vrste pla- valnih oblek, ki stanejo, ženska okoli \$12, moška okoli \$6, gre- do sedaj najbolj v denar po vsej deželi.

Te vrste plavalne obleke so na razpolago v progah z belimi zvezdami, torej v istem vzorcu, kot so jih nosili na olimpiadi, ali pa v vrsti drugih pisanih vzorcev in barv, pa tudi v e- notni barvi.

Afriška imena črnih otrok

Nekateri črnci v New Yorku pa tudi drugod po ZDA, ne kli- čejo svojih otrok Jimmy, Billy, Pat, Peggy ali Debby, ampak Mohamed, Ali, Abdul, Sobhuza, Fatima, Domnali ali Kwell in podobno. Ta imena pobirajo iz besednjaka svahili jezika, ali pa uporabljajo imena raznih afri- škikh kraljev, poglavarjev in dr- žavnikov.

Oče neke številne družine v starem kraju se je nekoč norče- val: "Prihodnjemu otroku bomo morali dati ime po laterni, ker je svetnikov že zmanjkalo v pra- tiki."

Izredno stanje na Madagaskarju ukinjeno

TANANARIVE, Mad. — Vla- da je koncem tedna ukinila iz- redno stanje v mestu Tamatari- ve na vzhodni obali, ki ga je proglašila pretekli mesec, ko je prišlo do spopadov med tam- kajšnjimi plemeni.

Tamatatarive je navečje prista- nišče otoka, pa je promet v njem običaj, ko je prišlo do stavke pristaniškega delavstva. Da bi ohranili mir, so obdržali v mestu policijsko uro od 10. zvečer do 10. zjutraj in pustili gostilne, bare, kino in plesišča zaprte.

Nixon poslej bolj dostopen javnosti

WASHINGTON, D.C. — Ti- skovni tajnik R. Ziegler je dejal pretekli petek časnika, da bo predsednik Nixon, ki ni imel nobene tiskovne konference od preteklega oktobra, poslej jav- nosti pogostejše dostopen in bo imel pogostejše tiskovne konfe- rence.

V zadnjih mesecih je imel o- bilo posla s pripravo in organi- zacijo nove administracije, sodil pa je tudi, da bi razpravljanje s časnikarji pogajanjem o konča- nju vojne v Indokini preje ško-

dovalo, kot pa koristilo. Zato se mu je izognil.

Največ Indijancev živi v New Mexicu

SANTA FE, N.M. — V državi New Mexico živi okoli eno sed- mino vsega indijanskega prebi- valstva v ZDA.

Najredkeje naseljena

Avstralija ima okoli 12.5 mili- jonov prebivalcev in je najred- keje naseljena zemljina, če se- veda ne vpoštevamo Antarkti- ke.

Help Wanted — Female

Ženska dobi delo za pomoč v kuhinji ali za nata- karico v slovenski gostilni v Eu- clid. Kličite 531-9782.

(19)

Help Wanted Female GENERAL OFFICE

Must type, will train. Call 881-5900

(19)

MALI OGLASI

HIŠA NAPRODAJ

V Sloveniji ugodno prodamo stanovanjsko hišo z vrtom. Hiša je v centru Ribnice, Struška ulica 12 in je last Irene Lesar in Regine Raut, roj. Lesar, izse- ljencev v Argentini. Vse infor- macije lahko dobite pri: Anton Lesar Hrovača 23 Ribnica 61310 ali kličite 268-0231 od 5 zvečer dalje.

(18)

V NAJEM

Stanovanje — spodaj 2 spal- nici, dnevna soba, kuhinja in kopalnica.

Na E. 64th St.

Kličite 361-9640

(18)

POHISTVO NAPRODAJ

Proda se pohištvo po zelo zmerni ceni. Lastnik prodaja zaradi selitve.

Kličite 431-9016

(19)

Išče stanovanje

Družina bi rada dobila stano- vanja. 3 ali 4 opremljene sobe. Kličite 431-0628 in pustite naslov.

(18)

Stanovanje oddajo

4-sobno stanovanje oddajo v senklerski slovenski okolici pa- ru ali posamezniku. Na novo dekorirano. Kličite po 5. popol- dne 731-9431.

(21)

Iščemo oskrbnika

Iščemo zakonski par za Lake- wood apartment poslopje, Gold Coast okolica. Prosto stanova- nje, javna naprava in plača.

Kličite 521-0622

(20)

V najem

Prenovljeno 5-sobno stanova- nje na 1107 Addison Rd., garaža po želji. Kličite po 7. uri zvečer 432-3759 ali 881-5424.

(19)

FOR SALE

Grovewood split level home. 3 bedrooms, aluminum siding.

\$29,500

Ask for Larry

GEORGE KNAUS REALTY

819 E. 185th St. 481-9300

(23,25 jan)

V Najem

oddamo lepo 3-sobno stanovanje z porčom osebi ali zakoncem srednje starosti.

18903 Kildeer Ave.

481-9023

(21)

V najem

se odda lepo prenovljeno 5-sob- no stanovanje na 1235 Addison Road Kličite 432-0906 od 4 do 8 zvečer

(19)

Naprodaj v Mariboru

Enonadotropna hiša z velikim vrtom je naprodaj v Mariboru (Ljubljanska 74). Informacije daje lastnica ga. Anica Medic, calle A. Rivas 1833 Moron, Pro- vincia de Buenos Aires, Argen- tina.

(19)

Boleslav Prus:

STRAŽA

Nekega dne se je pa kotel s celo vrsto ustavil nasproti jarku. Ljudje so skladali šine in prečnice, kotel je pa stal, kadil in pihal. Stal je kako uro in Ovčar je gledal kako uro, pre-mišljeval:

Hipoma je v največje začudenje hlapcevo kotel zažvižgal, da je šlo skozi ušesa, in se premikal nazaj brez nobene pomoči. Sedaj šele se je Matija kakor skozi meglo spomnil, da so mu enkrat galicijski kosci pripovedovali o stroju, ki sam gre. Takrat so mu bili zapili njegov denar, za katerega bi bil moral kupiti čevlje.

"Je že res, da sam gre, zato pa se tudi vleče kakor stara Sobjeska," se je tolažil Ovčar. V srcu je pa čutil strah in me-nil, da take tuje umetnosti ne bodo v korist ljudem.

In četudi je bil slabega razuma, je vendar dobro prorokoval, kajti takoj, ko se je pokazala prva lokomotiva, so se pričele v okolici prej neznane tatvine.

Od loncev, ki so jih sušili na plotu, od koles, ki so jih hranili na dvorišču, do perutnine v lopah in konj v stajah, vse je nekdo kradel. Naselniku Gedeju je bil ukraden iz jedilne shrambe kos slanine; gospodarja Martinčaka so vrgli, ko se je vračal malo vinjen iz sejma, z voza ne-ki ljudje s počrtnjenimi obrazi, sami pa so se z vozom peljali Bog ve kam. Celo ubogega kro-jaka Jojno Netopirja so napadli zločinci v gozdu in mu oropali krvavo prislužene tri rublje.

Tudi Polžu prva lokomotiva ni prinesla nič dobrega. Krmo za živino je bilo težko kje do-biti; zato pa ni nihče vprašal pri njem po žitu, par sodčkov masla se je valjalo v kleti neprodanih, kure so pa sami pojedli, ker se tudi za te ni našel kupec. Vso vaško trgovino z železnico in mestecem so spravili nase Nemci; nihče se ni hotel več zme-niti za kmetovo zrno in ga kupovati.

Tako je posedal Polž v izbi brez dela (kje naj bi pa delal, ko ni bilo več graštine), pose-dal pri peči, kadil pipo in pre-mišljeval: ali bo vedno tako tež-ko dobiti sena? ali res ne bo nobenega kupca več po žito, jaj-ca in maslo? ali nikoli ne bo ko-nec tatvin? Medtem ko je on tako razsodno vsako reč preteh-taval v svoji glavi, so pa Nemci s svojimi pridelki hodili po ne-kaj milj daleč na razne strani in vse prodali. Tudi tatovi so kar naprej kradli, kjer le ni bilo čuječega očesa ali kjer pri poslopjih ni bilo močnih zapa-hov.

"Slaba bo!" je dejala Polžev-ka.

"Iii... Se bo že kako porav-nalo," je odgovoril mož.

Na ubogega Stanka so pola-goma pozabili. Samo včasih je mati k obedu prinesla eno žlico preveč na mizo in opazivši to, si otrla oči s predpasnikom; časih je zopet Lenka, klicaje Andrejč-ka, v hitrici ga imenovala Stan-ka; včasih je pes letal okoli po-slopj, kakor bi nekoga iskal, ko ga pa ni našel, se je vlegel in lajal. Toda vedno redkeje se je to dogajalo.

Andrejček je najbolj občutil bratovo smrt. Zato tudi ni rad sedel v izbi, ampak se je vedno, ko ni bilo dela, potikal po po-lju. Potikaje se okrog, je včasih zašel v naselbino k staremu učitelju in tam iz radovednosti po-gledal v neko knjižico. Poznal je že polovico črk, in tako ga je učitelj brez truda naučil še ostale; ko je pa poznal vso abe-cedo, ga je zopet učiteljeva hčer-ka za razvedrilo vadila v čita-nju. In fant je govoril tiho, vča-sih se nalašč zmotil, da bi ga popravila, ali je tudi pozabil črko, da bi se ga ona, sklonivši se nad knjižico, dotaknila z ra-meni.

Ko je enkrat prinesel v bajto začetnico in pokazal, kaj zna, je vzradoščena Polževka poslala učiteljevim dve kuri in pol ko-

pe jajce. Polž pa je, srečavi učitelja, obljubil, da mu bo dal pet rubljev, ko bo začel Andrejček moliti iz knjižice, in bo navrgel deset rubljev, če se fant nauči tudi pisati. Tako je bil Andrejček, ko je prišla jesen, vsak dan in parkrat na dan v naselbini in se je učil, ali vsaj skozi okno gledal v učilnico in na ušesa vlekel govorico učiteljeve hčer-ke, kar je malo jezilo enega iz-

med tujcev, bratranca Hamerje-vega.

V mirnem času bi morda tako beganje Andrejčkovo obrnilo nase pozornost Polževih; toda danes so se pečali z nečem dru-gim. Vsak dan so bolj spozna-

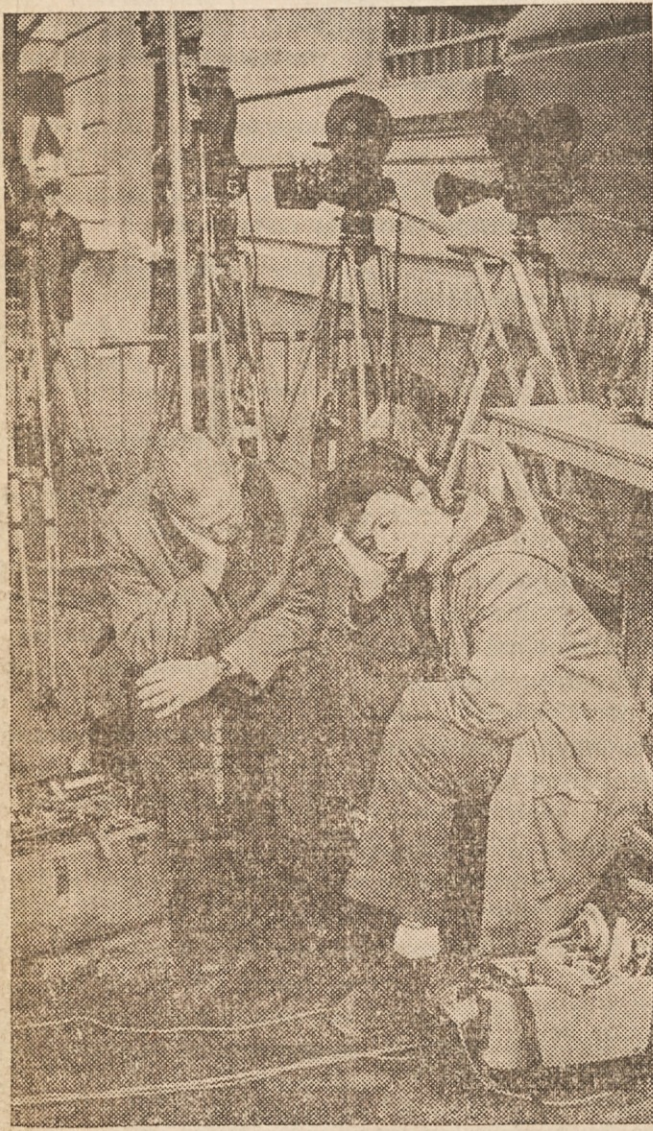
vali, da imajo premalo paše, krav pa preveč... Niso se o tem pogovarjali, toda vsi so mislili samo o tem.

(Dalje prihodnjič.)

Oglašajte v "Amer. Domovinu!"

PROSTOVOLJNO — Student medicine v Buenos Airesu se je povezal z verigo in se priklonil k radiatorju v predavalnici v protest proti študijskemu programu.

NA STRAŽI ZA NOVICE — Novinarski poročevalci vseh vrst hočejo biti pri vseh novicah vedno prvi. Čim bolj v tem uspejo, tem več so njihove novice vredne. Na sliki vi-dimo dva novinarska poročevalca, ki dremljeta poleg svo-jih kamer in druge opreme v Parizu, ko čakata na novice o končanju vojskovanja v Vietnamu.

Kupujte v mestu ob četrtkih od 10. dopoldne do 7 zvečer
V podružnicah do 9:30 zvečer
Dajemo in zamenjavamo Eagle znamke

LASULJE ZNIZANE!

Danjelske ali Kanekalonske lasulje

Splošno poznane znamke

1.00

Bužetni oddelek lasulj
V vseh trgovinah

- Kanekalon-modakrilične
- 6 priček
- Tanšane pričekse
- Puhaste pričekse
- Dolge pričekse
- Deške pričekse
- Gladko kodrane pričekse
- Vsakdanje pričekse
- Dajnel-modakrilične
- Mnogo barv
- Svetle barve
- Beljene
- Rdeče
- Frostirane
- Toplo rjave
- Sive in platinaste

The Holy Family Society of the USA
ONE FAIRLANE DRIVE JOLIET, IL 60434

Since 1914...

... the Holy Family Society of the U.S.A. has been dedicated to the service of the Catholic home, family and community. For half-a-century your Society has offered the finest in insurance protection at low, non-profit rates to Catholics only

LIFE INSURANCE • HEALTH
AND ACCIDENT INSURANCE

Historical Facts

The Holy Family Society is a Society of Catholics mutually united in fraternal dedication to the Holy Family of Jesus, Mary and Joseph.

Society's Catholic Action Programs are:

1. Scholarships for the education of young men aspiring to the priesthood.
2. Scholarships for young women aspiring to become nuns.
3. Additional scholarships for needy boys and girls.
4. Participating in the program of Papal Volunteers of Latin America.
5. Bowling, basketball and little league baseball.
6. Social activities.
7. Participating in the Catholic Communications Foundation.

Družba sv. Družine

Officers

President	Joseph J. Konrad
First Vice-President	Ronald Zefran
Second Vice-President	Anna Jerisha
Secretary	Robert M. Kochevar
Treasurer	Anton J. Smrekar
Recording Secretary	Joseph L. Drasler
First Trustee	Joseph Sinkovec
Second Trustee	Matthew Kochevar
Third Trustee	Anthony Tomazin
First Judicial	Mary Riola
Second Judicial	John Kovas
Third Judicial	Frank Toplak
Social Director	Nancy Owen
Spiritual Director	Rev. Aloysius Madic, O.F.M.
Medical Advisor	Joseph A. Zalar, M.D.

The Supreme Board Meeting on January 27, 1973

The Supreme Board of the Holy Family Society will hold its Semi-Annual Board Meeting on Saturday, January 27, 1973.
ROBERT M. KOCHAVAR,
Secretary

Holy Family Soc. No. 1

On Dec. 24, 1972 our annual meeting was to be held, but due to the inclement weather, we did not have a quorum to have a meeting.

Members! Our annual meeting will be held on Jan. 28, 1973 in Ferdinand Hall at 2:00 p.m.

Please plan to attend.

At this meeting we will elect officers for the year; also, we must act on some very important business.

Matthew J. Kochevar,
President

JOS. ZELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVENUE Tel.: 361-0583

COLLINWOODSKI URAD

452 E. 152nd STREET Tel.: 481-3118

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago
Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo

ŽENINI IN NEVESTE!

NAŠA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
VAM TISKA
KRASNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN CRK

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue

431-0628

EUCLID POULTRY

V zalogi imamo vedno očiščene piščance, na kose zrezane, popolnoma sveža jajca ter vseh vrst perutnino. Pridite in si izberite!

HOWARD BAKER

549 East 185 Street, Euclid

531-8187

FANTIČ JE ZADOVOLJEN — Jimmy Ryan, 10 let stari dečko v Bristolu, Conn., je oblekel svojega pasjega ljubljence, 8 tednov starega "pudla" in se podal z njim v trgovino. Fantič izgleda zadovoljen in vesel, pišček pa ne kaže posebnega zanimanja in živahnosti.